

Kvas farizejov a saducejov

Matúš 16:4-12

Dokonca aj naše obľúbené jedlo by vyzeralo a chutilo odporne, ak by ho pokrývala pleseň. Keď ide o čistotu a správnosť Božieho slova, tak existuje ešte väčšie nebezpečenstvo, ktoré môže závažným spôsobom pokaziť jeho účinnosť.

„... A nechajúc ich tam odišiel. A jeho učeníci príduc na druhú stranu mora zabudli vziať chleba. A Ježiš im povedal: Hľadte a chráňte sa kvasu farizejov a saducejov! A oni rozmýšľali medzi sebou a hovorili: Chleba sme nevzali. A keď to poznal Ježiš, povedal im: Čo to rozmýšľate medzi sebou, vy ľudia malej viery, že vraj nemáte chleba? Či ešte nerozumiete ani sa nepamätáte na tých päť chlebov tých päť tisíc mužov a koľko košov ste zobrali? Ani na tých sedem chlebov tých štyroch tisícov a koľko pletencov ste zobrali? Ako teda nerozumiete, že som vám nehovoril o chlebe, ale aby ste sa chránili kvasu farizejov a saducejov? Vtedy porozumeli, že nepovedal, aby sa chránili kvasu chleba, ale učenia farizejov a saducejov.“

Matúš 16:4-12

Keď Ježiš prechádzal so svojimi učeníkmi cez Galilejské jazero, varoval ich: „Vyvarujte sa (chráňte sa) kvasu farizejov a saducejov.“ Čo tým mohol mať na mysli? Učeníci sa domnievali, že hovoril o kvásku v chlebe, pretože zabudli nakúpiť chlieb pred odchodom na cestu. Vravil im týmto Pán, že kvások, ktorý predávali farizeji a saduceji, je nejako kontaminovaný? Nuž, Ježiš musel učeníkov pokarhať, pretože to nebolo po prvýkrát, čo vzali jeho slová doslovne, zatiaľ čo on nehovoril o fyzickom kvásku, ale mal na mysli učenie farizejov a saducejov, ktoré pomenoval kvasom. Učeníci jeho slová vôbec nepochopili.

Pokúsme sa pochopiť, čo tým Pán Ježiš myslel, keď nazval učenie týchto dvoch skupín „kvasom“. Čo je to kvas? Kvas je cesto vyrobené zo pšenice, ktoré prešlo kvasným procesom (procesom fermentácie). Je to vlastne zvyšok cesta z predchádzajúceho pečenia, ktoré skvasilo a skyslo. Kvasenie znamená rozklad a pokazenie sa. Takto môžeme pochopiť, prečo Ježiš použil kvas ako označenie duchovnej skazenosti. To, čo chcel učeníkom tlmočiť, bolo, že sa musia vystríhať kvasu (to jest učenia) farizejov a saducejov.

Skôr ako sa pozrieme na to, čo bolo ich učením, zamyslime sa, ako funguje kvas. Kvások začína pracovať pomaly, ale mocne. Preniká cestom pozvoľne a nenápadne. Následne sa ale rozšíri celým cestom, zasiahne každú jeho časť. Má teda mocný, všetkým prestupujúci (prenikavý) vplyv na celý bochník. V liste apoštola Pavla Korintňanom nachádzame aj iné obrazné použitie slova „kvas“. Tam apoštol karhá miestny zbor za to, že dovolili, aby prípad hrubej nemorálnosti ostal bez povšimnutia. Vraví im: „Či neviete, že málo kvasu nakvasuje celé cesto?“ Inými slovami, zlé správanie tohto jedného muža mohlo mať dopad na celý zbor. Podobne varuje Pán Ježiš pred učením farizejov a saducejov, že môže postupne ničujúco pôsobiť v širokom rozsahu. A ako uvidíme, učenie týchto dvoch skupín je naďalej prítomné aj v súčasnosti.

Z čoho teda pozostával kvas farizejov a saducejov? Inými slovami, prečo boli tie veci, ktoré učili, také škodlivé (zhubné)? Videli sme ako veľmi a striktné Pán Ježiš karhal farizejov za to, že sa nedržali Písma ako zjaveného Božieho slova, ale pridávali a zavádzali svoje vlastné tradície. Mali vo zvyku pridávať učenia, ktoré neboli od Boha. Dokonca niekedy tieto tradície používali tak, aby sa vyhli dodržiavaniu toho, čo Boh jasne učí vo svojom slove! A tak môžeme s určitosťou tvrdiť, že kvas farizejov pozostával aspoň čiastočne z tradícií a obradov, ktoré zaviedli ľudia (ktoré mali pôvod v človeku). Ale čo saduceji? Ich postoj bol výrazne odlišný od postoja farizejov. Zaiste, jedno mali spoločné s farizejmi – a to, že boli v opozícii voči (odporovali) Pánu Ježišovi Kristovi. Dnes by sme saducejov pravdepodobne opísali ako racionalistov. Odmietali všetko, čo nebolo možné vysvetliť ľudskou myslou. Z tohto dôvodu napríklad pohrdali myšlienkou o existencii duchovného sveta. Neverili, že existuje vzkriesenie z mŕtvych alebo zázraky. Neverili ani v existenciu anjelov či života po smrti. Týmto sa veľmi líšili od farizejov, ktorí v tieto veci, naopak, verili.

Takže, keď Ježiš povedal „Chráňte sa kvasu (učenia) farizejov a saducejov“, mienil tým „Nepočúvajte (neposlúchajte) učenia, ktoré popierajú duchovné pravdy“. Napriek tomu, že učenie farizejov (ľudské tradície, ľudské podania) sa veľmi líšilo od učenia saducejov (odmietnutie duchovných skutočností), obe tieto učenia boli rovnako nebezpečné. Zatiaľ čo farizeji pridávali k Písmu, saduceji uberali z Písma.

Ako som už naznačil, obe skupiny majú svojich nasledovníkov aj dnes. Dnes sa pozrime na nasledovníkov saducejov. Koľko je dnes takých, dokonca aj medzi nábožensky založenými ľuďmi, ktorí o sebe tvrdia, že sú kresťanmi, no popierajú všetko, čo nedokážu intelektuálne prijať! Mienim tým doktríny, akými sú panenské počatie (narodenie sa z panny), zázraky, vzkriesenie, dokonca existencia neba a pekla. Oni, samozrejme, vedia, že o týchto veciach sa v Písme píše, ale považujú to za ľudské záznamy (opisy, podania, vysvetlenia), ktoré obsahujú chyby (omyly) a výmysly. Písmo nerozpoznávajú ako neomylné zjavenie Všemohúceho Boha, zapísané ľudskými pisateľmi, ktorí boli inšpirovaní Bohom.

Potom, ako sme zvažili, čomu saduceji a ich súčasní nasledovníci neveria, preskúmajme čomu vlastne veria. Môžeme povedať, že veria niektorým učeniam Božieho slova, napríklad pasážam ako je Kázeň na vrchu. Tieto časti Písma vychvaľujú (ospevujú) ako nádherné učenie, ktoré by sme my všetci mali nasledovať. „Milujte svojich nepriateľov“ je výrok, ktorý saduceji a ich nasledovníci považujú za nádherný. Povedali by: „Ak by sa len každý riadil týmto pravidlom, vyriešili by sa všetky problémy sveta – všade by bol mier a harmónia.“

Nuž teda prečo je učenie saducejov a ich súčasných pokračovateľov také nebezpečné? Prečo je ich učenie tým, pred čím varoval učeníkov Pán Ježiš a čo nazýval kvasom? Ak zvažíme učenie, na ktorom lipnú, ako napríklad milovanie dokonca aj svojich nepriateľov, je úplne nerealistické očakávať, že obyčajní ľudia sa týmto učením či pravidlom budú riadiť. Faktom je, že nikdy v histórii ľudstva nebol taký čas, kedy by ľudia boli schopní žiť podľa tohto pravidla. Je to tak preto, lebo ľudské správanie nemožno zmeniť tým, že človeku nariadite pravidlá, ktoré má poslúchať, pretože problém človeka leží hlboko v jeho srdci. Pred tisíckami rokov dal Boh človeku desať prikázaní (Desatoro), najmúdrejšie morálne zákony, aké existujú, ale človek ich neustále porušoval. Ale oveľa závažnejším než toto je fakt, že saduceji a im podobní popierajú zázraky. Ono je to tak, že ak odoberiete z kresťanstva to nadprirodzené a zázračné, nezostane žiadne evanjelium, nezostane žiadne poslanstvo o spásе, nezostane žiadna nádej pre nikoho z nás. Znamenalo by to, že Ježiš bol len obyčajný človek, nebol vteleným Božím Synom. V takom prípade by sa bol narodil len ako jeden z nás so zdedenou hriešnou prirodzenosťou. Ak by to takto bolo bývalo, nikdy by nebol mohol zachrániť ani jedného z nás. Ak poprieme zázraky, znamená to, že nejestvoval žiaden dôkaz, že Ježiš bol iný než my. Obzvlášť, ak poprieme vzkriesenie Ježiša, potom neexistuje žiaden dôkaz, že jeho smrť niečo dosiahla. Mohli by sme ho potom volať veľký učiteľ – ale my nepotrebujeme veľkého učiteľa, my potrebujeme niekoho, kto môže spasiť naše duše a kto nás môže zmieriť s Bohom. Povedané v skratke, ak nasledujeme učenie saducejov, či už tých pôvodných, alebo súčasných, tak sme odsúdení na večné zatratenie.

Dúfam, že teraz je nám už jasné, prečo Ježiš nazval učenie farizejov a saducejov „kvas“. Farizeji zaviedli (pridali) svoje tradície, ktoré nevyhnutne oslabili a podkopali autoritu Písma. Na

druhej strane saduceji popreli zázračno a nadprirodzeno, čím učinili život a dielo Ježiša Krista bezvýznamným. Farizeji do Biblie pridávali to, čo Boh neschvaľoval, saduceji odoberali základné (fundamentálne) prvky Biblie. Obe skupiny však rovnako podkopávali autoritu Božieho slova a odvádzali (zvádžali) ľudí preč od pravdy. Nezdravé (zlé, nesprávne) učenie je ako kvas, zákerné (rafinované), a hoci je často najprv skryté, dokáže zničiť (zdevastovať) cirkevné zbory a ohroziť ľudské duše.

Priatelia, prijímajme Písmo za pravdivé tak, ako je napísané. Čítajme Písmo, verme mu a konajme podľa neho pre dobro našich duší a pre dobro ostatných ľudí a ich duší.